

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen

Miljöbyrån, S4

Beslutande

Vicelantråd

Camilla Gunell

Föredragande

Vattenbiolog

Susanne Vävare

Justerat

Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 108

Ansökan om medel från europeiska havs- och fiskerifonden (EFHH) för att utveckla belastningsverktyg/-modeller för vattenmiljöer

ÅLR 2016/6808

181 S4

Landskapsregeringen ansöker om medel från Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF), unionsprioritering 6, artikel 80.1.c som avser förbättrad kunskap om tillståndet i miljön.

Beslut

Landskapsregeringen beslutar att utveckla belastningsverktyg/-modeller genom en ansökan av medel från Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) från fiskeribyran. Belastningsverktyg/-modeller är nödvändiga för att öka kunskapen om tillståndet i vattenmiljön och för att kunna följa upp effekten av olika åtgärder.

Belastningsverktyget/-modellen ska tas fram under 2016-2017. Årlig driftskostnad kan tillkomma från och med 2017.

Motivering

Åland har ett behov av ett modernt belastningsverktyg och modeller för att öka kunskapen om tillståndet i kustvattenmiljön och för att följa upp effekter av olika åtgärder för att förbättra tillståndet i sjöar, kust och hav. Belastningsverktyg/-modeller behövs för att effektivisera förvaltningen till samma nivå som i Riket och Sverige samt andra Östersjöländer. Ett vetenskapligt belastningsverktyg/-modell är nödvändigt för att uppfylla alla krav i ramdirektivet för en marin strategi, vattendirektivet och för övriga vattenrelaterade direktiv samt olika program.

Åtgärdsbehov för avgränsade vattenområden behöver identifieras (t.ex. viks-system, fjärdar) med syfte att förbättra vattenkvaliteten och nå god ekologisk status. En kustzonsmodell underlättar genomförandet av såväl Ramdirektivet för en marin strategi och havsplaneringsdirektivets krav på planer och program för lokaliseringstyrning av verksamheter. Modellverktygen ger också underlag för beslut om omfattning och lokalisering av olika verksamheter (ex djurgårdar, fiskodlingar,

vindkraftverk). Med hjälp av belastningsverktyg kan även övervakningen i kust- och havsområden i förlängningen anpassas till att bli mer kostnadseffektiv, vilket i sin tur bidrar till att ramdirektivet för en marin strategi samt vattendirektivet kan genomföras mer ändamålsenligt. De belastningsverktyg och modeller som utvecklas består av en land- och en kustzonsmodell som kopplas ihop, varför kustvattenförekomsternas indelning måste uppdateras. Avrinning från land påverkar statusen i kust och hav. Ett webbgränssnitt för tillgängliggörande av modellberäkningar på land och i kust tas också fram och ska vara offentligt. I webbgränssnittet ska olika användare, som t.ex. allmänheten, myndigheter och kommuner, kunna ladda ned tidsserier per område och/eller statistiska värden för hela Åland.

De möjliga aktörer som kan ta fram dylika belastningsverktyg för Östersjön är Finlands miljöcentral, SYKE, samt SMHI. SMHI är en statlig myndighet under Miljö- och energidepartementet med uppdraget att vara ett expertorgan inom meteorologi, hydrologi, oceanografi och klimatologi och där syftet är en god samhällsplanering och hållbart samhälle. Finlands miljöcentral - SYKE - är ett forsknings- och expertinstitut som producerar information, kompetens och tjänster som är nödvändiga för en hållbar utveckling i samhället. SYKE ingår som en del i den statliga miljöförvaltningen och lyder under miljöministeriet.

SMHI:s modeller för land, kust och hav har varit i drift länge och används även i andra Östersjöländer, medan SYKES modeller är under utveckling i ett specifikt projekt som pågår till 2017. En dialog pågår med båda parter avseende kostnader och tidsramar. Det är viktigt att modellverktygen är pedagogiska och ska kunna användas för att utöka kunskapen om kustvatten samt för olika scenariobeskrivningar d.v.s. hur olika åtgärder påverkar vattnets status och för en dialog med allmänheten, kommuner andra myndigheter och olika verksamhetsutövare, samt att verktygen/modellerna är på svenska eller åtminstone engelska.

Modellverktygen kommer också att spela stor roll för uppföljning och rapportering till EU när det avser de vattenrelaterade direktiven. Behovet av ett effektivt modellverktyg är mycket stort och akut och efterfrågas av såväl politiker, myndigheter som verksamhetsutövare.

Tillämpade lagrum

Ramdirektivet om en marin strategi (2008/56/EU) samt vattendirektivet (2000/60/EU)

Vattenlag (1996:61), 5 kap. 20,21 och 22 §§.
